

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЛІНІЧНА ПРАКТИКА У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ (ВИРОБНИЧА)

Дисципліна буде вивчатись на 4 році навчання

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Основ медицини
Курс, семестр, в якому викладається дисципліна	4 курс, 8 семестр
Обсяг дисципліни в кредитах	6 кредитів ЄКТС
Кількість модулів	1
Загальна кількість годин: індивідуальна робота студента – самостійна робота студента –	180 год 120 год 60 год
Форма контролю (залік, екзамен)	Диференційований залік
Викладачі, які забезпечують викладання дисципліни	К.мед.н., доцент Філак Ф. Г., felix.filak@uzhnu.edu.ua

Метою вивчення навчальної дисципліни «Клінічна практика у фізичній терапії, ерготерапії при захворюваннях нервової системи (виробнича)» є підготовка студентів до виконання професійних обов'язків фахівця з фізичної терапії, ерготерапії, формування у здобувачів позитивного ставлення до своєї професії, набуття і удосконалення вмінь і навичок у використанні засобів і методів фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях нервової системи.

Клінічна практика є однією з основних форм освітньо-професійної підготовки студентів-бакалаврів спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, у ході якої здійснюється закріплення їх теоретичних знань і удосконалення практичної підготовленості до роботи в якості фахівця з фізичної терапії, ерготерапії.

Виробничу клінічну практику при захворюваннях нервової системи бакалаври спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія» проходять на четвертому курсі навчання у 8 семестрі з відривом від навчальних занять на базі лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я області (поліклінік, лікарень, санаторіїв, лікарсько-фізкультурного диспансеру, реабілітаційних центрів) на посаді асистента фізичного терапевта, ерготерапевта.

Програмні компетентності, які набуваються

Загальні компетентності:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
 ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.
 ЗК 04. Здатність працювати в команді.
 ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
 ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.
 ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 3).

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 3) та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.	ПРН 04
Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 3), трактувати отриману інформацію.	ПРН 06
Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).	ПРН 07
Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної	ПРН 08

етики.	
Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.	ПРН 09
Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.	ПРН 11
Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.	ПРН 12
Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.	ПРН 13
Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.	ПРН 14
Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.	ПРН 15
Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.	ПРН 16
Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 3), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.	ПРН 17
Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.	ПРН 18

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Знати: анатомо-морфологічні особливості будови та функції нервової системи, загальні принципи класифікації неврологічних захворювань. Причини виникнення захворювань, основні симптоми та синдроми та загальні закономірності перебігу при захворюваннях і травмах нервової системи. Збір анамнезу, методики обстеження неврологічних хворих, що використовуються у фізичній терапії та ерготерапії; сучасні підходи до відновного лікування, покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії і ерготерапії при різних патологічних станах неврологічних хворих, основні правила медичної етики та деонтології при роботі з пацієнтами у клініці неврологічних хвороб.	ПРН 04 ПРН 16
Розуміння: методики проведення реабілітаційних заходів при патологічних станах у неврології. Проводити опитування пацієнтів та мати навички для обстеження неврологічних хворих. Проводити загальний огляд, антропометрію, пальпацію, перкусію, аускультацию, визначення та оцінка пульсу і артеріального тиску. Проводити функціональні дослідження та функціональні проби, тестувати загальну й спеціальну фізичну працездатність неврологічних хворих з різними патологічними станами. використовуючи відповідний інструментарій. Документувати дані реабілітаційного обстеження згідно професійних інструкцій фізичного терапевта і вимог бази практики. Тракувати інформацію про наявні у	ПРН 07 ПРН 12 ПРН 14

пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).	
Здатність: використовувати дані реабілітаційного обстеження при складанні індивідуальних програм з фізичної терапії, ерготерапії для пацієнтів із захворюваннями нервової системи, Використовувати засоби, методи та форми фізичної терапії, ерготерапії з урахуванням індивідуальних психологічних та функціональних особливостей стану неврологічних хворих, здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнтів з захворюваннями нервової системи.	ПРН 06 ПРН 11
Оволодіти навичками: Інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів діагностики неврологічних хворих. Формулювати реабілітаційний діагноз відповідно до сучасних класифікацій. Аналізувати та класифікувати клінічну картину найбільш поширених неврологічних захворювань, основні синдроми та їх профілактику. Реалізовувати програму фізичної терапії, ерготерапії в пацієнтів із захворюваннями нервової системи. Прогнозувати результати фізичної терапії хворих із захворюванням нервової системи та коректувати хід виконання програм фізичної терапії, діючи у межах затверджених клінічних настанов/протоколів.	ПРН 08 ПРН 13 ПРН 17
Уміння: спілкування з пацієнтом з захворюванням нервової системи, іншими групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю у мультидисциплінарній команді. Навчати пацієнта прийомам самообслуговування, навчати опікунів/родичів пацієнта прийомам догляду за пацієнтом, залучати їх до реабілітаційного процесу, безпечно реалізовувати програму з фізичної терапії. Оцінювати стан здоров'я, фізичний розвиток, рухові можливості пацієнтів після проведення курсу реабілітаційних заходів, використовуючи інструментальні методами, за допомогою тестів, шкали оцінювання. Використовувати отримані знання в повсякденній роботі з пацієнтами.	ПРН 15 ПРН 18

Пропонований короткий зміст дисципліни (перелік тем)

Зміст Клінічної практики у фізичній терапії, ерготерапії при захворюваннях нервової системи ОП «Фізична терапія, ерготерапія» полягає у набутті студентами практичних вмінь і навичок роботи на посаді асистента фізичного терапевта, ерготерапевта в лікувально-профілактичних закладах та реабілітаційних центрах, що і визначає її основну мету. Діяльність студента на практиці має дві складові частини, що доповнюють одна одну: індивідуальну роботу у реабілітаційному відділенні під керівництвом керівника практики від бази (120 годин) та самостійну роботу (60 годин).

Індивідуальна робота студента у період проходження виробничої клінічної практики

Практична діяльність студентів складається із щоденної 6-ти годинної роботи у реабілітаційному відділенні на Базі практики, де проходять лікування пацієнти з захворюваннями серцево-судинної та дихальної систем. У ході практики студент включається у процес фізичної терапії, ерготерапії конкретного лікувально-профілактичного закладу, який включає наступні розділи:

- спостереження за роботою фізичних терапевтів, ерготерапевтів, які працюють на базі практики;

- проведення реабілітаційного обстеження пацієнта відповідно до клінічного діагнозу (збір анамнезу шляхом опитування пацієнта, а також членів його родини, лікуючих лікарів; використання методів обстеження, тестів, які прийняті у фізичній терапії та ерготерапії, при захворюваннях серцево-судинної та дихальної системи, інших систем та органів);

- визначення наявних порушень у пацієнта за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я; виявлення основних проблем зі здоров'ям та складання реабілітаційного прогнозу;

- планування індивідуальних програм фізичної терапії, визначення короткотермінових та довготермінових цілей;

- проведення реабілітаційних втручань (заходів) з використанням різних форм кінезіотерапії, методів масажу, механотерапії, апаратної фізіотерапії, ерготерапевтичних маніпуляцій та оцінка їх ефективності;

- здійснення у процесі реабілітації оперативного, поточного та етапного контролю за станом пацієнта з оцінкою ефективності проведення програм фізичної терапії та ерготерапії й аналізом отриманих результатів;

- оволодіння та удосконалення методики проведення занять з фізичної терапії, ерготерапії; проведення корекції програми реабілітаційного втручання з урахуванням результатів спостереження та повторних обстежень пацієнтів;

- спілкування з пацієнтом та членами його сім'ї з метою надання чітких вказівок для заохочення та досягнення оптимального результату; надання практичних рекомендацій щодо подальшого відновлення функцій, правильного поведіння (переміщення, адаптаційного обладнання);

- співпраця в процесі проходження практики з медичним персоналом та пацієнтами лікувально-реабілітаційного закладу, дотримуючись деонтологічних принципів спілкування; збереження конфіденційності інформації про пацієнта, уникаючи обговорення її зі сторонніми особами;

- участь у методичних семінарах, інструктивних і організаційних нарадах, які проводяться для працівників установи, та інструктивних заняттях, які проводяться керівниками практики від кафедри;

- проведення санітарно-просвітницької роботи, яка включає проведення бесід із хворими та їх рідними про роль і ефективність впливу реабілітаційних заходів, небезпеку шкідливих звичок, профілактику гіподинамії та формування здорового способу життя; допомога медичному персоналу відділення у оформленні наочної агітації тощо.

Свою практичну діяльність студент узгоджує з процесом лікування, розпорядком дня пацієнта. Студент-практикант вступає у професійне спілкування з лікарями та іншим персоналом реабілітаційного відділення, виявляючи ініціативу і наполегливість у засвоєнні відповідних знань, умінь, навичок та норм поведінки. Студент налагоджує професійні стосунки з лікарями, фізичними терапевтами, ерготерапевтами, середнім та молодшим медичним персоналом, розвиває навички спілкування з пацієнтами, заохочує і навчає їх для досягнення цілей реабілітації. Під час практики студент постійно працює з науково-методичною літературою, підвищує свій фаховий рівень, вивчає нормативні документи тощо.

Самостійна робота студента у період проходження виробничої клінічної практики

Самостійна робота студента у період проходження Клінічної практики має важливе значення для якісного опанування програми практики і підготовки до проведення заходів фізичної терапії, ерготерапії і включає:

- аналіз науково-методичної літератури з проблем фізичної терапії, ерготерапії пацієнтів із захворюваннями нервової системи;

- протоколювання й аналіз проведених занять з фізичної терапії, ерготерапії, інших видів реабілітаційної роботи;

- підбір необхідного методичного матеріалу для організації й проведення заходів фізичної терапії, ерготерапії;
- оформлення документів планування та обліку практичної роботи студента-практиканта (щоденник практиканта, документи звітності тощо).

За період проходження практики студенти повинні підготувати плани-конспекти 5 реабілітаційних програм з акцентом на певний вид реабілітаційного втручання, проведених студентом-практикантом під наглядом фізичного терапевта, ерготерапевта для пацієнтів з захворюваннями серцево-судинної або дихальної системи. У реабілітаційних програмах повинні бути відображені:

- методика збору анамнезу для хворих різних нозологій (відповідно профілю клінічної практики);
 - методика проведення реабілітаційного обстеження хворого з відповідною нозологією;
 - сформульовано реабілітаційний діагноз;
 - визначено мету та завдання фізичної терапії, ерготерапії, етап реабілітації, руховий режим тощо;
 - визначено засоби фізичної терапії, ерготерапії, їх дозування, послідовність застосування, організаційні та методичні особливості занять;
 - наведені методичні розробки, які студент-практикант склав під час проходження практики (плани-конспекти занять з кінезіотерапії, інших видів реабілітаційної роботи тощо);
 - проведено аналіз ефективності індивідуальної програми з фізичної терапії, надані рекомендації щодо наступного проведення реабілітаційних заходів.
- шляхів.

Форми і методи контролю, критерії оцінювання

Контроль виконання студентами завдань практики здійснюється відповідальними керівниками практики від кафедри та бази практики. Студенти-практиканти повинні виконувати свою роботу згідно індивідуального графіку та плану роботи.

Виробнича Клінічної практики у фізичній терапії, ерготерапії при захворюваннях серцево-судинної та дихальної системи оцінюється за всіма видами діяльності у процесі проведення поточного та підсумкового модульного контролю відповідно до розробленої системи балів.

Поточний контроль здійснюється керівниками практики упродовж проходження студентами виробничої клінічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної діяльності, дотримання трудової дисципліни та виконання завдань практики (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання поточного контролю під час виробничої клінічної практики

Показники	Бали
Відпрацювання робочого часу (<i>за кожен робочий день практики нараховується по 1 балу</i>)	0-20
Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази	0-15
Вчасність та якість оформлення студентом щоденника практики і звітних матеріалів	0-10
Виконання індивідуальних завдань (складання реабілітаційних програм)	0-15
Загальна оцінка	0-60

Підсумковий контроль проводиться по завершенню Клінічної практики шляхом оцінювання цілісної систематичної практичної діяльності студентів упродовж періоду проходження практики. Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є

рівень набутих ним практичних знань та навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Загальна форма звітності студентів-бакалаврів за практику – письмовий звіт. Звіт з практики захищається здобувачем освіти при комісії, призначеній завідувачем кафедри. Диференційований залік з практики проводиться відповідальним за практику від базової кафедри, у присутності всієї навчальної групи у формі усної доповіді студента про виконану під час практики роботу з урахуванням відповідей на запитання та оцінки за його письмовий звіт. Максимальна оцінка – 40 балів. Вона визначається у відповідності з даними таблиці 2.

Таблиця 2

Оцінювання демонстрації набутих знань і вмінь, захисту звіту про практику

Кількість балів	Критерії оцінювання
40-31	Якщо доповідь і відповіді на запитання вірні й повні
30-21	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками
20-11	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками
1-0	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи

Отже, якість практичної підготовки студента під час проходження виробничої клінічної практики у фізичній терапії, ерготерапії при захворюваннях нервової системи оцінюється у 100 балів за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) відпрацювання робочого часу практики студентом на клінічній базі;
- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику і представлення на перевірку керівнику;
- 4) повнота і якість виконання індивідуальних завдань (складання реабілітаційних програм)
- 5) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

Рейтингова залікова оцінка студента дорівнює сумі оцінок за поточний і підсумковий модульний контроль (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала підсумкового залікового модульного контролю

Показники	Бали
Оцінка за захист звітів про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь	0-40
Поточний контроль	0-60
Загальна оцінка	0- 100

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою (табл.4).

Таблиця 4

Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою

за всі види навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни